P šlaituose kapų niekada ir nebuvo, aptiktas skambaliukas buvo nuartas nuo viršaus. Paminklas egzistavo II tūkst. pr. ir priklausė sėlių gentims.

Andra SIMNIŠKYTĖ

Exploration of Indriūnai cemetery in 1999

LIH explored the area of 80 m^2 in Indriūnai Cemetery (Rokiškis district). No burials were found. Only single bones and one stray item were found. The cemetery is dating back to the early 2nd century and it is attributed to the tribes of Selonians.

Arūnas STRAZDAS

GĖLUVOS II KAPINYNO TYRINĖJIMAI 1998 M.

Gėluvos II kapinynas (Raseinių r.) yra Gėluvos piliakalnio PV papėdėje, Dubysos kairiajame krante. Jis įeina į nustatytą piliakalnio teritoriją.

Kapinynas įrengtas į Dubysos slėnį besileidžiančio šlaito terasoje. Dalis teritorijos apaugusi medžiais ir krūmais, dalyje yra pieva. Dabar kapinyną kerta keliukas, einantis iš Gėluvos į Dubysos lankas.

1996 m. Gėluvos piliakalnio PV papėdėje esančio minėtojo keliuko vietoje, upelio išplautoje išgraužoje, kaimo vaikai aptiko gerai išsilaikiusį moters kapą. Tais pačiais metais su metalo ieškikliu patikrinus išplautą vietą, rasta žalvarinė segė lenkta kojele, žalvarinis juostinis žiedas ir geležinis peiliukas tiesia nugarėle. Aptiktieji radiniai datuojami III–V a. (žr. *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 207–208).

1998 m. Gėluvos kapinyne II iškastos 3 perkasos (dvi perkasos 5×2 m dydžio ir viena – beveik 4×2 m dydžio) ir ištirtas bendras 27,5 m^2 plotas. Perkasoje Nr.1 ir perkasoje Nr. 2 kapų neaptikta. Perkasoje Nr. 3 aptiktas vienas kapas. 250×90 cm dydžio stačiakampio užapvalintais kampais formos kapo duobė išryškėjo 65–70 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Ji orientuota ŠV–PR kryptimi. Kaulų neišliko, nepastebėta net jų pėdsakų. Kapo duobės viduryje rasta sunykusio geležinio lazdelinio smeigtuko galvutė, o arčiau PR galo – 14 gintarinių dvigubo nupjauto kūgio formos, 1–1,4 cm skersmens karolių apvara. Kapo duobės dugnas pasiektas 90–100 cm gylyje.

Radiniai datuojami III–V a. Sprendžiant pagal įkapes ir jų padėtį, kape galva į PR (120° kampu) buvo palaidota moteris.

Tyrinėjimai parodė, kad 1996 m. išplautas kapas nebuvo vienintelis, o šioje vietoje yra kapinynas.

Arūnas STRAZDAS

Investigations of Gėluva II cemetery in 1998

The area of 27,5 m² (3 trenches) was excavated in Gėluva cemetery (Raseiniai district) in 1998. One inhumation with burial items dating to the 3rd-5th century was found.

Ėrika STRIŠKIENĖ

DIRŽIŲ KAPINYNO TYRINĖJIMAI

1998–1999 m. Pilių tyrimo centras „Lietuvos pilys" pratęsė archeologinius tyrinėjimus Diržių kapinyne (AV–782; Pakruojo r., Žeimelio sen.) (žr. *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 209–213). Tyrinėjimų metu ištirtas 234 m² plotas, rasta 15 apardytų griautinių kapų ir 169 VI–XII a. datuojami radiniai. Tyrinėjimai vyko PV žvyrduobės P ir ŠV pakraščiuose bei likusioje paminklo dalyje, kuri jau buvo iškasinėta „archeologų mėgėjų".

Tirtoji paminklo dalis smarkiai apardyta. Kapų duobės pradėjo ryškėti 45–60 cm gylyje, o jų dugnas pasiektas 60–100 cm gylyje. Jos ovalo formos, 140–235 cm ilgio ir 60–85 cm pločio. Karstų žymių nepastebėta, osteologinė medžiaga blogai išlikusi. Mirusieji guldyti aukštielninki, rankų padėtis neaiški, nes labiausiai suardyta krūtinės sritis.

Vyrai ir moterys laidoti orientuojant priešingomis kryptimis. 8 kapų orientaciją pavyko nustatyti tiksliau: PR kryptimi orientuoti kapai Nr. 81 (130°), Nr. 85 (140°), ŠR – kapas Nr. 88 (70°) ir Nr. 92 (45°), ŠV – kapai Nr. 84 (340°) ir Nr. 90 (325°). Kitų kapų duobės orientuotos ŠV–PR kryptimi. Tik kapuose Nr. 86 ir Nr. 87 mirusiosios buvo palaidotos galva į V.

Remiantis įkapėmis ir iš dalies kapų orientacija, iš 15 kapų 5 galima priskirti moterims, 3 vaikams ir 2 – vyrams. Kapuose rasti dirbiniai – daugiausia smulkūs įvijų ar kitų žalvarinių papuošalų fragmentai, darbo įrankiai ar keramikos šukės. Pagal aptiktus radinius, kapai gali būti datuojami